Наука та інновації.2005.Т 1.№ 6.С. 10–13.

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК БАЗОВОГО ЕЛЕМЕНТУ МІСЬКОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

О. П. Зінченко, В. П. Ільчук

КП "Науково-дослідний інститут соціально-економічних проблем міста (НДІСЕП)", Київ

Надійшла до редакції 19.05.05

Резюме: У статті висвітлюється питання створення вузлового сегменту міської інноваційної системи – Центру інноваційного розвитку, функціонування якого буде базуватись на сучасних технологіях інноваційного менеджменту з метою організації самодостатнього алгоритму продукування, комерціалізації і трансферу технологій в міському господарчому комплексі. Залучення інвестицій, створення додаткових робочих місць можливе лише за умови переходу економіки на інноваційний шлях розвитку, що потребує створення і розвитку механізму комерціалізації нововведень як базового елементу регіональних інноваційних систем. Таким елементом може стати координаційний центр системи трансферу технологій – Центр інноваційного розвитку. Проект створення такого Центру базується на рішенні Київради № 215/1089 від 27.11.2003, має необхідну інституціональну підтримку, але проблеми з наданням приміщення унеможливлюють консолідацію на його території високотехнологічних експортно-орієнтованих компаній, насамперед, у сфері інформаційно-комунікативних технологій.

Ключові слова: інновація, інноваційна інфраструктура, інноваційний розвиток.

О. П. Зинченко, В. П. Ильчук. РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ КАК БАЗОВОГО ЭЛЕМЕНТА ГОРОДСКОЙ ИННОВАЦИОННОЙ СИСТЕМЫ.

Резюме: В статье освещается вопрос создания узлового сегмента городской инновационной системы – Центра инновационного развития, функционирование которого будет базироваться на современных технологиях инновационного менеджмента с целью организации самодостаточного алгоритма продуцирования, коммерциализации и трансфера технологий в городском хозяйственном комплексе. Привлечение инвестиций, создание дополнительных рабочих мест возможно лишь на условии перевода экономики на инновационный путь развития, что требует создания и развития механизма коммерциализации нововведений как базового элемента региональной инновационной системы. Таким элементом может стать координационный центр системы трансфера технологий – Центр инновационного развития. Проект создания такого Центра основывается на решении Киевсовета № 215/1089 от 27.11.2003, имеет необходимую институциональную поддержку, но проблемы с предоставлением помещения делают невозможным консолидацию на его территории высокотехнологических экспортно-ориентированных компаний, прежде всего, в сфере информационно-комуникативных технологий.

Ключевые слова: инновация, инновационная инфраструктура, инновационное развитие.

O. P. Zinchenko, V. P. Ilchuk. DEVELOPMENT OF INNOVATION INFRASTRUCTURE AS BASE ELEMENT OF CITY INNOVATION SYSTEM.

Abstract: In the article it is considered the question of the creation of main segment of city innovation system – the Center of innovation development, functioning of which will be based on modern technologies of innovation management for the purpose of organization of all-sufficient algorithm of creation, commercialization and transfer of technologies in city economic complex. Innovation attraction, creation additional

work places are possible only under the condition of conversion of economic to the path of innovation development, what demands creation and development of innovation commercialization mechanism as base element of regional innovation system. The coordinating center of technologies transfer system (the Center of innovation development) may serve as such element. The project of creation of such Center is base on determination of Kiev board № 215/1089 (27.11.2003). It has necessary support, but problems with placements make impossible to consolidate high-technology export-oriented companies, first of all in the area of information and communication technologies, on its territory.

Keywords: innovation, innovation infrastructure, innovation development.

Сенс роботи по впровадженню в м. Києві наукомістких технологій у виробництво зводиться до основного завдання – зробити економіку промисловості міста та регіону більш ефективною, а значить конкурентоспроможною.

Відомо, що основною перевагою економіки Києва (порівняно з регіонами) на сьогодні є високий науково-технологічний і кадровий потенціал. Це унікальні технології у галузі розробки нових матеріалів, електрозварювання, інформатики, телекомунікацій та зв'язку, здатні забезпечити розвиток сучасного високотехнологічного виробництва, а також наукові досягнення і результати у сфері радіоелектроніки, фізики низьких температур, ядерної фізики. Проте для подальшого розвитку виробництва необхідно реформувати науково-технічний потенціал, забезпечити його необхідним інструментом для комерціалізації вищеназваних досягнень, навчитись розмовляти на мові інвесторів, зробити "культурну помаранчеву революцію" у царині технологічної політики.

Весь процес реформування науково-технічного потенціалу м. Києва умовно можна поділити на чотири основні складові:

– організація перспективних наукових досліджень, що дасть можливість забезпечити збереження і розвиток передових досягнень фундаментальної науки. Передумовою організації наукових досліджень повинно стати проведення форсайтних досліджень науково-технічного потенціалу міста. Науково-технічний прогрес в умовах глобалізації світової економіки залежить від того, наскільки правильно вибрана ніша в міжнародному розподілі праці із застосуванням результатів науково-технічної та інноваційної діяльності;
– переведення об'єктів інтелектуальної власності (ОІВ) на баланс підприємств у вигляді нематеріальних активів;
– створення регіональної інноваційної системи;
– модернізація промисловості м. Києва на основі результатів перспективних науково-технічних розробок і сучасного менеджменту.

Регіональна інноваційна система повинна слугувати створенню сприятливих організаційних умов для забезпечення фінансування процесу комерціалізації ОІВ. Автори науково-технічних розробок і винаходів стверджують, що причиною незатребуваності вітчизняних винаходів є відсутність "механізму просування" їх на ринок [1]. Такий "механізм просування" повинен бути закладений як невід'ємна частина (координаційний центр) системи комерціалізації ОІВ в системі міського господарчого комплексу.

Міська інноваційна система повинна базуватись на сучасних технологіях інноваційного менеджменту для організації самодостатнього алгоритму продукування та комерціалізації інтелектуальної продукції і залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в економіку міста. Для цього необхідне створення вузлового сегменту системи – Центру інноваційного розвитку (надалі – Центру) згідно рішення Київради № 215/1089 від 27.11.2003 "Про затвердження Київської

міської програми розвитку промисловості на інноваційній основі до 2006 р.".

У даному конкретному випадку ставиться мета – створення Центру як міської організаційної системи м. Києва, що сприятиме розвитку механізму передачі науково-технічних досягнень у виробництво та їх реалізації, створенню умов для залучення інвестицій у сферу високих технологій та інституційної підтримки венчурного інноваційного підприємництва, міжгалузевої кооперації підприємств усіх форм власності. Створення Центру може стати перспективною організаційною формою розвитку інноваційної діяльності в Києві і київському регіоні та розбудови мережі інноваційної інфраструктури для реалізації науково-технічного потенціалу. Центр буде координатором системи комерціалізації ОІВ в міському господарчому комплексі. Він буде використовувати потенціал науково-дослідних інноваційних підприємств та організаційно об'єднувати виробничі об'єкти інноваційної інфраструктури міста в напрямку створення виробничих кластерів у сфері високих технологій.

Основні завдання Центру:

- формування в місті і регіоні науково-виробничої інфраструктури та сприятливого середовища і умов для випуску конкурентноздатної продукції на основі тісних зв'язків виробників із зацікавленими замовниками;
- створення системи, яка забезпечувала б авторів інноваційних проектів правовою і матеріально-технічною базою (технології, спеціалісти, юридичні послуги, патентно-ліцензійний супровід, обладнання, контрагенти, поставники обладнання тощо);
- опрацювання нових підходів, заходів і засобів по раціональному і ефективному застосуванню інтегрованого потенціалу науково-виробничого і освітянського комплексу для соціально-економічного розвитку регіону;
- сприяння освоєнню нових наукомістких технологій і організації виробництва конкурентноздатної і імпортозамінюючої продукції в умовах ринку та опрацювання на цій основі багатосерійного виробництва продукції зі швидким досягненням високої рентабельності;
- створення умов для збереження, підготовки і перепідготовки кваліфікованих кадрів, котрі відповідатимуть вимогам високих технологій.

Центр буде виступати як співінвестор і надавати маркетингові канали для українських технологічних компаній і проектів, орієнтованих на експорт. Щодо підтримки наукових програм коштами з місцевого бюджету, то вона потребує суттєвої корекції. Наразі уявляється важливими консолідація міських цільових програм науково-технічної спрямованості та більш чітка їх орієнтація на збереження і розвиток критичних технологій.

Основні напрямки діяльності Центру (сфера компетенції):

- аудит можливості комерціалізації і трансферу наукомістких технологій;
- залучення фінансового капіталу для реалізації інноваційних проектів і венчурного інвестування та створення системи венчурних фондів;
- підтримка малих інноваційних підприємств міською інфраструктурою;
- організація міжрегіонального ринку інноваційних, фінансових, виробничо-технологічних, управлінсько-консалтингових ресурсів та інтегрованих Інтернет-систем і засобів підтримки інноваційної діяльності з метою забезпечення умов для реалізації перспективних високоефективних інновацій;
- навчання і підготовка кадрів у сфері комерціалізації ОІВ, інформаційна підтримка рекламно-виставкової і PR-діяльності.

Наразі в Києві немає національних венчурних фондів, які б інвестували розвиток високотехнологічного виробництва.

З восьми венчурних компаній, представлених у Києві, особливої уваги заслуговує компанія ТЕХІНВЕСТ – українська технологічна венчурна компанія, яка має широку міжнародну мережу партнерів. Компанія ТЕХІНВЕСТ була створена в березні 2004 р. внаслідок реорганізації компанії AVENTURES (www.aventures.biz). Місія компанії – розкривати справжню вартість українського високотехнологічного сектора і його потенціал виходу на глобальний ринок шляхом здійснення венчурних інвестицій та надання менеджмент-консалтингової підтримки вітчизняним високотехнологічним компаніям з високим експортним потенціалом.

Компанія ТЕХІНВЕСТ сформувала портфель із більш, ніж 20 перспективних технологій, готових для комерціалізації в таких сферах: інформаційно-комунікативні технології, біо-, нано-, медичні і енергетичні технології, нові матеріали та ін.

У 2004 р. ТЕХІНВЕСТ започаткувала програму довготермінової співпраці з Американською індустріальною коаліцією (USIC) (www.usic.net) в галузі комерціалізації технологій. Членами USIC є більше 160 американських і міжнародних технологічних корпорацій, в тому числі GE, Boeing, Dupont, Motorola. У 2003–2004 рр. компанія ТЕХІНВЕСТ реалізувала проект "Український софтверний консорціум" (www.ukrsoft.biz) для об'єднання найперспективніших українських ресурсів у галузі офшорного програмування та їх просування на світовому ринку. За допомогою консорціуму відбираються найкращі для венчурного інвестування компанії і проекти в українському ІТ-секторі.

У 2000 р. за підтримки Головного управління промислової, науково-технічної та інноваційної політики Київської міської держадміністрації, Ради директорів підприємств і організацій м. Києва було створено Internet-портал науково-дослідницької та промислової кооперації (www.innovation.com.ua), в якому на сьогоднішній день нараховується біля 1200 пропозицій. Інноваційні пропозиції надходять, в основному, від НДІ НАН України і мають рівень підготовки, який не дає можливості оперативно впроваджувати їх у виробництво або передавати за ліцензійною угодою. Для вирішення цих проблем перш за все потрібні маркетингові дослідження і комерціалізація технології. Дуже важливим моментом є підтримка виходу на високотехнологічний ринок і бізнес-інкубація наукомістких підприємств. Тільки після цього можливе залучення інвесторів (фандрейзинг) для комерційної реалізації інноваційного проекту. Але і на цьому етапі без кваліфікованого інвестиційного менеджменту інвестор не буде вкладати кошти в реалізацію проекту. Отож для вирішення цих завдань і пропонується створення Центру інноваційного розвитку (Технологічного центру).

Проект створення Центру зацікавив усі українські експортно-орієнтовані ІТ-компанії, зокрема ті, котрі об'єднані в Український софтверний консорціум (www.ukrsoft.biz). Наразі у консорціумі працює близько 30 експорто-орієнтованих молодих та досвідчених компаній, які дають роботу понад 1 тис. висококласних ІТ-фахівців. Більшість цих компаній, що знаходяться в Києві, вже зараз готові сконсолідуватися на території такого Центру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пятый международный форум "Высокие технологии XXI века".–Москва, 21–22 апреля 2004: Тезисы семинара "Совершенствование механизмов защиты и коммерциализации интеллектуальной собственности".М.: Некомерческое Партнерство “Центр поддержки владельцев интелектуальной собственности”, 2004.–87 с.
2. Сайт www.innovation.com.ua.
3. Сайт www.techinvest.com.ua.